

Πρὸς Τιμόθεον Β

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, **1**

κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, Τιμοθέε¹ **2**

ἀγαπητῷ τέκνῳ: χάρις, ἔλεος,² εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ

πατρὸς καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω³ ἀπὸ προγόνων⁴ ἐν **3**

καθαρᾷ⁵ συνειδήσει,⁶ ὥς ἀδιάλειπτον⁷ ἔχω τὴν περὶ

σοῦ μνήαν⁸ ἐν ταῖς δεήσεσίν⁹ μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας, **4**

ἐπιποθῶν¹⁰ σε ἰδεῖν, μεμνημένος¹¹ σου τῶν δακρῶν,¹²

ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, ὑπόμνησιν¹³ λαμβάνων τῆς ἐν **5**

σοὶ ἀνυποκρίτου¹⁴ πίστεως, ἣτις ἐνώκησεν¹⁵ πρῶτον

ἐν τῇ μάμμῃ¹⁶ σου Λωΐδι¹⁷ καὶ τῇ μητρὶ σου Εὐνίκη,¹⁸

πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. Δι' ἣν αἰτίαν¹⁹ **6**

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² ἔλεος, ους, ὁ, pity, mercy. ³ λατρεύω, serve, worship. ⁴ πρόγονος, ου, ὁ, parents, forefathers. ⁵ καθαρός, clean, pure. ⁶ συνειδήσις, εως, ἡ, conscience. ⁷ ἀδιάλειπτος, unceasing, constant. ⁸ μνήα, ας, ἡ, remembrance, mention. ⁹ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁰ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹¹ μμνήσκομαι, remember, recall. ¹² δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹³ ὑπόμνησις, εως, ἡ, reminding, reminder. ¹⁴ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. ¹⁵ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ¹⁶ μάμμη, ης, ἡ, grandmother. ¹⁷ Λωΐς, ἴδος, ἡ, Lois. ¹⁸ Εὐνίκη, ης, ἡ, Eunice. ¹⁹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason.

ἀναμιμνήσκω¹ σε ἀναζωπυρεῖν² τὸ χάρισμα³ τοῦ θεοῦ,
 ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως⁴ τῶν χειρῶν μου. Οὐ⁵ 7
 γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας,⁵ ἀλλὰ
 δυνάμει καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.⁶ Μὴ οὖν 8
 ἐπαισχυνθῇς⁷ τὸ μαρτύριον⁸ τοῦ κυρίου ἡμῶν, μηδὲ
 ἐμὲ τὸν δέσμιον⁹ αὐτοῦ· ἀλλὰ συγκακοπάθησον¹⁰ τῷ
 εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν θεοῦ, τοῦ σώσαντος ἡμᾶς⁹ 9
 καὶ καλέσαντος κλήσει¹¹ ἁγία, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν,
 ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν¹² καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν
 ἡμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ¹³ χρόνων αἰωνίων, 10
 φανερωθεῖσαν¹⁴ δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας¹⁵ τοῦ
 σωτῆρος¹⁶ ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καταργήσαντος¹⁷ μὲν
 τὸν θάνατον, φωτίσαντος¹⁸ δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν¹⁹
 διὰ τοῦ εὐαγγελίου, εἰς ὃ ἐτέθη ἐγὼ κήρυξ²⁰ καὶ 11
 ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν. Δι' ἣν αἰτίαν²¹ καὶ 12

¹ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ² ἀναζωπυρέω, rekindle, kindle afresh. ³ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor.

⁴ ἐπιθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ⁵ δειλία, ας, ἡ, cowardice, timidity. ⁶ σωφρονισμός, οὐ, ὁ, self discipline, sound judgment. ⁷ ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ⁸ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁰ συγκακοπαθέω, suffer together with someone. ¹¹ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ¹² πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹³ πρὸ, before (gen), before. ¹⁴ φανερώω, reveal, manifest. ¹⁵ ἐπιφάνεια, ας, ἡ, appearance, appearing. ¹⁶ σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ¹⁷ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹⁸ φωτίζω, give light, enlighten. ¹⁹ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ²⁰ κήρυξ, υκος, ὁ, herald, preacher. ²¹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason.

ταῦτα πάσχω,¹ ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι:² οἶδα γὰρ ὃ
 πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός³ ἐστὶν τὴν
 παραθήκην⁴ μου φυλάξαι⁵ εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. 13
 Ὑποτύπωσιν⁶ ἔχε ὑγιαίνοντων⁷ λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ
 ἦκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 14
 Τὴν καλὴν παραθήκην⁴ φύλαξον⁵ διὰ πνεύματος
 ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος⁸ ἐν ἡμῖν.

Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν⁹ με πάντες οἱ ἐν τῇ 15
 Ἀσίᾳ,¹⁰ ὧν ἐστὶν Φύγελος¹¹ καὶ Ἑρμογένης.¹² Δώη 16
 ἔλεος¹³ ὁ κύριος τῷ Ὀνησιφόρου¹⁴ οἴκῳ: ὅτι πολλάκις
 με ἀνέψυξεν,¹⁶ καὶ τὴν ἄλυσίν¹⁷ μου οὐκ ἐπαισχύνθη,² 17
 ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ,¹⁸ σπουδαιότερον¹⁹ ἐζήτησέν
 με καὶ εὔρεν – δώη αὐτῷ ὁ κύριος εὐρεῖν ἔλεος¹³ παρὰ 18
 κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ – καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ²⁰
 διηκόνησεν,²¹ βέλτιον²² σὺ γινώσκεις.

¹ πάσχω, I suffer. ² ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ³ δυνατός, powerful, possible. ⁴ παραθήκη, ης, ἡ, deposit or trust. ⁵ φυλάσσω, guard, keep. ⁶ ὑποτύπωσις, εως, ἡ, prototype, standard. ⁷ ὑγιαίνω, be in good health, am well. ⁸ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ⁹ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ¹⁰ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹¹ Φύγελος, ου, ὁ, Phygelus. ¹² Ἑρμογένης, ους, ὁ, Hermogenes. ¹³ ἔλεος, ους, ὁ, pity, mercy. ¹⁴ Ὀνησιφόρος, ου, ὁ, Onesiphorus. ¹⁵ πολλάκις, often, many times. ¹⁶ ἀναψύχω, refresh, revive. ¹⁷ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹⁸ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁹ σπουδαίος, diligent, earnest. ²⁰ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²¹ διακονέω, serve, minister. ²² βελτίων, better.

Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ¹ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν 2
 χριστῷ Ἰησοῦ. Καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν 2
 μαρτύρων,² ταῦτα παράθου³ πιστοῖς ἀνθρώποις,
 οἵτινες ἱκανοὶ⁴ ἔσονται καὶ ἐτέρους διδάξαι. Σὺ οὖν 3
 κακοπάθησον⁵ ὡς καλὸς στρατιώτης⁶ Ἰησοῦ χριστοῦ. 4
 Οὐδεὶς στρατευόμενος⁷ ἐμπλέκεται⁸ ταῖς τοῦ βίου⁹
 πραγματείαις,¹⁰ ἵνα τῷ στρατολογήσαντι¹¹ ἀρέσῃ.¹² 5
 Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ¹³ τις, οὐ στεφανοῦται¹⁴ ἐὰν μὴ
 νομίμως¹⁵ ἀθλήσῃ.¹³ Τὸν κοπιῶντα¹⁶ γεωργὸν¹⁷ δεῖ 6
 πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν.¹⁸ Νόει¹⁹ ἃ λέγω: 7
 δόξῃ γάρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν²⁰ ἐν πᾶσιν. Μνημόνευε 8
 Ἰησοῦν χριστὸν ἐγγεγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ
 σπέρματος²² Δαυὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου: ἐν ᾧ 9
 κακοπαθῶ⁵ μέχρι²³ δεσμῶν,²⁴ ὡς κακοῦργος:²⁵ ἀλλ' ὁ

¹ ἐνδυναμῶ, strengthen, empower. ² μάρτυς, υἱός, δ, witness. ³ παρατίθημι, set before, entrust. ⁴ ἱκανός, sufficient, able. ⁵ κακοπαθέω, suffer hardship, misfortune. ⁶ στρατιώτης, οὐ, δ, soldier. ⁷ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ⁸ ἐμπλέκω, enfold, entangle. ⁹ βίος, οὐ, δ, life, manner of life. ¹⁰ πραγματεία, ἡ, activity, occupation. ¹¹ στρατολογήω, enlist soldiers, enlist troops. ¹² ἀρέσκω, please, serve. ¹³ ἀθλέω, compete. ¹⁴ στεφανόω, crown, reward. ¹⁵ νομίμως, rightly, lawfully. ¹⁶ κοπιῶ, toil, labor. ¹⁷ γεωργός, οὐ, δ, farmer, worker of the soil. ¹⁸ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹⁹ νοέω, understand, consider. ²⁰ σύνεσις, εὖ, ἡ, understanding, insight. ²¹ μνημονεύω, remember, make mention of. ²² σπέρμα, τός, τό, seed, offspring. ²³ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁴ δεσμός, οὐ, δ, chain, bond. ²⁵ κακοῦργος, οὐ, δ, criminal.

λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται.¹ Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω 10

διὰ τοὺς ἐκλεκτούς,³ ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας⁴ τύχωσιν

τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου. Πιστὸς ὁ 11

λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν,⁶ καὶ συζήσομεν·⁷ εἰ 12

ὑπομένομεν,² καὶ συμβασιλεύσομεν·⁸ εἰ ἀρνούμεθα,⁹

κακέινος¹⁰ ἀρνήσεται⁹ ἡμᾶς· εἰ ἀπιστοῦμεν,¹¹ ἐκεῖνος 13

πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι⁹ ἐαυτὸν οὐ δύναται.

Ταῦτα ὑπομίμνησκε,¹² διαμαρτυρόμενος¹³ ἐνώπιον τοῦ 14

κυρίου μὴ λογομαχεῖν¹⁴ εἰς οὐδὲν χρήσιμον,¹⁵ ἐπὶ

καταστροφῇ¹⁶ τῶν ἀκουόντων. Σπουδάσον¹⁷ σεαυτὸν 15

δόκιμον¹⁹ παραστήσαι²⁰ τῷ θεῷ, ἐργάτην²¹

ἀνεπαίσχυντον,²² ὀρθοτομοῦντα²³ τὸν λόγον τῆς

ἀληθείας. Τὰς δὲ βεβήλους²⁴ κενοφωνίας²⁵ περιῖτασο· 16

¹ δέω, bind, tie. ² ὑπομένω, tarry, endure. ³ ἐκλεκτός, chosen, elect. ⁴ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁵ τυγχάνω, obtain, happen. ⁶ συναποθνήσκω, die with, die together with. ⁷ συζῶ, live with, live together with. ⁸ συμβασιλεύω, rule (as king) with someone. ⁹ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ¹⁰ κακέινος, and he, and she. ¹¹ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ¹² ὑπομιμνήσκω, remind, remember. ¹³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁴ λογομαχέω, dispute about words. ¹⁵ χρήσιμος, useful, beneficial. ¹⁶ καταστροφή, ἥς, ἡ, ruin, destruction. ¹⁷ σπουδάζω, hasten, be eager. ¹⁸ σεαυτοῦ, yourself, of you. ¹⁹ δόκιμος, tested, approved. ²⁰ παρίστημι, be present, stand by. ²¹ ἐργάτης, οὐ, ὁ, workman, laborer. ²² ἀνεπαίσχυντος, unashamed, not needing to be ashamed. ²³ ὀρθοτομέω, use or interpret correctly. ²⁴ βέβηλος, worldly, profane. ²⁵ κενοφωνία, ας, ἡ, chatter, empty talk. ²⁶ περιῖστημι, stand around, avoid.

ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν¹ ἀσεβείας,² καὶ ὁ λόγος 17

αὐτῶν ὡς γάγγραινα³ νομῇ⁴ ἔξει: ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος⁵

καὶ Φιλητός:⁶ οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἡστόχησαν,⁷ 18

λέγοντες τὴν ἀνάστασιν⁸ ἤδη γεγονέναι, καὶ

ἀνατρέπουσιν⁹ τὴν τινων πίστιν. Ὁ μέντοι¹⁰ στερεὸς¹¹ 19

θεμέλιος¹² τοῦ θεοῦ ἔστηκεν, ἔχων τὴν σφραγίδα¹³

ταύτην, Ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καί,

Ἀποστήτω¹⁴ ἀπὸ ἀδικίας¹⁵ πᾶς ὁ ὀνομάζων¹⁶ τὸ ὄνομα

κυρίου. Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον σκεύη¹⁷ 20

χρυσᾶ¹⁸ καὶ ἀργυρᾶ,¹⁹ ἀλλὰ καὶ ξύλινα²⁰ καὶ

ὀστράκινα,²¹ καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν,²² ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.²³ 21

Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ²⁴ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται

σκευὸς¹⁷ εἰς τιμὴν,²² ἡγιασμένον,²⁵ καὶ εὐχρηστον²⁶ τῷ

δεσπότῃ,²⁷ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον.²⁸ Τὰς 22

¹ προκόπτω, proceed, advance. ² ἀσεβεία, ας, ἡ, ungodliness, impiety. ³ γάγγραινα, ης, ἡ, gangrene, cancer. ⁴ νομή, ἡς, ἡ, pasture, spreading. ⁵ Ὑμέναιος, ου, ὁ, Hymenaeus. ⁶ Φιλητός, ου, ὁ, Philetus. ⁷ ἄστοχέω, miss the mark, go astray. ⁸ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁹ ἀνατρέπω, overturn, upset. ¹⁰ μέντοι, yet, however. ¹¹ στερεός, hard, firm. ¹² θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ¹³ σφραγίς, ἰδος, ἡ, seal, signet ring. ¹⁴ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁵ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹⁶ ὀνομάζω, name, give a name to. ¹⁷ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁸ χρυσοῦς, golden. ¹⁹ ἀργυροῦς, silver, made of silver. ²⁰ ξύλινος, wooden. ²¹ ὀστράκιος, made of earth or clay, made of earth. ²² τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ²³ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ²⁴ ἐκκαθαίρω, cleanse thoroughly, clean out. ²⁵ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ²⁶ εὐχρηστος, useful, serviceable. ²⁷ δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. ²⁸ ἐτοιμάζω, prepare, make ready.

δὲ νεωτερικὰς¹ ἐπιθυμίας² φεύγε·³ δίωκε⁴ δὲ
δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην, μετὰ τῶν
ἐπικαλουμένων⁵ τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς⁶ καρδίας. Τὰς 23
δὲ μωρὰς⁷ καὶ ἀπαιδεύτους⁸ ζητήσεις⁹ παραιτοῦ,¹⁰
εἰδὼς ὅτι γεννώσιν μάχας.¹¹ Δούλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ 24
μάχεσθαι,¹² ἀλλ' ἥπιον¹³ εἶναι πρὸς πάντας,
διδακτικόν,¹⁴ ἀνεξίκακον,¹⁵ ἐν πραότητι¹⁶ παιδεύοντα¹⁷ 25
τοὺς ἀντιδιατιθεμένους·¹⁸ μήποτε¹⁹ δῶ αὐτοῖς ὁ θεὸς
μετάνοιαν²⁰ εἰς ἐπίγνωσιν²¹ ἀληθείας, καὶ ἀνανήψωσιν 26
ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου²³ παγίδος,²⁴ ἐξωγρημένοι²⁵ ὑπ'
αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται 3

καιροὶ χαλεποί.²⁷ Ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι,²⁸ 2

¹ νεωτερικός, youthful, juvenile. ² ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ³ φεύγω, flee, escape. ⁴ διώκω, pursue, persecute. ⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁶ καθαρός, clean, pure. ⁷ μωρός, foolish, stupid. ⁸ ἀπαιδεύτος, uninstructed, uneducated. ⁹ ζητήσις, εως, ἡ, debate, controversy. ¹⁰ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ¹¹ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ¹² μάχομαι, fight, quarrel. ¹³ ἥπιος, gentle, mild. ¹⁴ διδακτικός, able to teach, apt to teach. ¹⁵ ἀνεξίκακος, patient, tolerant. ¹⁶ πραΰτης, mildness, gentleness. ¹⁷ παιδεύω, teach, educate. ¹⁸ ἀντιδιατίθεμαι, oppose. ¹⁹ μήποτε, never, lest perchance. ²⁰ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²¹ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ²² ἀνανήψω, regain one's senses. ²³ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ²⁴ παγίς, ιδος, ἡ, trap, snare. ²⁵ ζωγρέω, capture alive. ²⁶ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ²⁷ χαλεπός, hard, difficult. ²⁸ φιλαυτος, loving oneself, selfish.

φιλάργυροι,¹ ἀλαζόνες,² ὑπερήφανοι,³ βλάσφημοι,⁴
 γονεῦσιν⁵ ἀπειθεῖς,⁶ ἀχάριστοι,⁷ ἀνόσιοι,⁸ ἄστοργοι,⁹ 3
 ἄσπονδοι,¹⁰ διάβολοι,¹¹ ἀκρατεῖς,¹² ἀνήμεροι,¹³
 ἀφιλάγαθοι,¹⁴ προδοῦνται,¹⁵ προπετεῖς,¹⁶ τετυφωμένοι,¹⁷ 4
 φιλήδονοι¹⁸ μᾶλλον ἢ φιλόθεοι,¹⁹ ἔχοντες μόρφωσιν²⁰ 5
 εὐσεβείας,²¹ τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἡρνημένοι:²² καὶ
 τούτους ἀποτρέπου.²³ Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ 6
 ἐνδύνοντες²⁴ εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰχμαλωτεύοντες²⁵
 γυναικάρια²⁶ σεσωρευμένα²⁷ ἁμαρτίαις, ἀγόμενα
 ἐπιθυμίαις²⁸ ποικίλαις,²⁹ πάντοτε³⁰ μανθάνοντα,³¹ καὶ 7
 μηδέποτε³² εἰς ἐπίγνωσιν³³ ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. 8
 Ὅν τρόπον³⁴ δὲ Ἰαννῆς³⁵ καὶ Ἰαμβρῆς³⁶ ἀντέστησαν³⁷
 Μωϋσῇ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται³⁷ τῇ ἀληθείᾳ,

¹ φιλάργυρος, fond of money, avaricious. ² ἀλαζών, ονος, ὁ, impostar, boaster. ³ ὑπερήφανος, arrogant, haughty. ⁴ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ⁵ γονεὺς, ἑως, ὁ, parent. ⁶ ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ⁷ ἀχάριστος, ungrateful. ⁸ ἀνόσιος, unholy, regarding nothing as holy. ⁹ ἀστοργος, without natural affection, unfeeling. ¹⁰ ἄσπονδος, irreconcilable, implacable. ¹¹ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ¹² ἀκρατής, without self-control, dissolute. ¹³ ἀνήμερος, savage, brutal. ¹⁴ ἀφιλάγαθος, without love of good. ¹⁵ προδοτής, ου, ὁ, betrayer, traitor. ¹⁶ προπετής, rash, reckless. ¹⁷ τυφώω, puff up, make haughty. ¹⁸ φιλήδονος, loving pleasure, pleasure loving. ¹⁹ φιλόθεος, God loving, loving God. ²⁰ μόρφωσις, εως, ἡ, embodiment, form. ²¹ εὐσέβεια, ας, ἡ, godliness, piety. ²² ἀρνέομαι, deny, repudiate. ²³ ἀποτρέπω, turn away from, shun. ²⁴ ἐνδύνω, slip in, clothe. ²⁵ αἰχμαλωτεύω, capture, lead captive. ²⁶ γυναικάριον, ου, τό, little, idle or foolish woman. ²⁷ σωρεύω, heap up, weigh down with. ²⁸ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ²⁹ ποικίλος, varied, manifold. ³⁰ πάντοτε, always, at all times. ³¹ μανθάνω, learn, ascertain. ³² μηδέποτε, never, not at any time. ³³ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ³⁴ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ³⁵ Ἰάννης, ὁ, Jannes. ³⁶ Ἰαμβρῆς, ὁ, Jambres. ³⁷ ἀντίστημι, resist, oppose.

ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι¹ τὸν νοῦν,² ἀδόκιμοι³ περὶ
 τὴν πίστιν. Ἄλλ' οὐ προκόψουσιν⁴ ἐπὶ πλείον· ἡ γὰρ ⁹
 ἄνοια⁵ αὐτῶν ἐκδηλός⁶ ἔσται πᾶσιν, ὥς καὶ ἡ ἐκείνων
 ἐγένετο. Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς⁷ μου τῇ διδασκαλίᾳ,⁸ ¹⁰
 τῇ ἀγωγῇ,⁹ τῇ προθέσει,¹⁰ τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ,¹¹
 τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ,¹² τοῖς διωγμοῖς,¹³ τοῖς ¹¹
 παθήμασιν,¹⁴ οἷά¹⁵ μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ,¹⁶ ἐν
 Ἰκονίῳ,¹⁷ ἐν Λύστροις,¹⁸ οἷους¹⁵ διωγμοὺς¹³ ὑπήνεγκα.¹⁹
 καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο²⁰ ὁ κύριος. Καὶ πάντες δὲ ¹²
 οἱ θέλοντες εὐσεβῶς²¹ ζῆν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ
 διωχθήσονται.²² Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες²³ ¹³
 προκόψουσιν⁴ ἐπὶ τὸ χεῖρον,²⁴ πλανῶντες²⁵ καὶ
 πλανώμενοι.²⁵ Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες²⁶ καὶ ¹⁴
 ἐπιστάθης,²⁷ εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες,²⁶ καὶ ὅτι ἀπὸ ¹⁵

¹ καταφθεῖρω, destroy, ruin. ² νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ³ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ⁴ προκόπτω, proceed, advance. ⁵ ἄνοια, ας, ἡ, folly, foolishness. ⁶ ἐκδηλός, clearly evident, obvious. ⁷ παρακολουθέω, follow closely, investigate. ⁸ διδασκαλία, ας, ἡ, teaching, doctrine. ⁹ ἀγωγή, ἡς, ἡ, way of life, conduct. ¹⁰ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹¹ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ¹² ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ¹³ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ¹⁴ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹⁵ οἷος, such as, of what kind. ¹⁶ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁷ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ¹⁸ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁹ ὑποφέρω, endure, bear up under. ²⁰ ῥύομαι, rescue, save. ²¹ εὐσεβῶς, in a godly manner, piously. ²² διώκω, pursue, persecute. ²³ γόης, ητος, ὁ, swindler, cheat. ²⁴ χεῖρων, worse. ²⁵ πλανᾶω, deceive, lead astray. ²⁶ μανθάνω, learn, ascertain. ²⁷ πιστόω, convince, give assurance to.

βρέφους¹ τὰ ἱερὰ γράμματα² οἶδας, τὰ δυνάμενά σε
σοφίσαι³ εἰς σωτηρίαν⁴ διὰ πίστεως τῆς ἐν χριστῷ
Ἰησοῦ. Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος⁵ καὶ ὠφέλιμος⁶ 16
πρὸς διδασκαλίαν,⁷ πρὸς ἔλεγχον,⁸ πρὸς ἐπανόρθωσιν,⁹
πρὸς παιδείαν¹⁰ τὴν ἐν δικαιοσύνῃ: ἵνα ἄρτιος¹¹ ᾖ ὁ 17
τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
ἐξηρτισμένος.¹²

Διαμαρτύρομαι¹³ οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ 4
κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας
καὶ νεκρούς, κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν¹⁴ αὐτοῦ καὶ τὴν
βασιλείαν αὐτοῦ, κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι¹⁵ 2
εὐκαίρως,¹⁶ ἀκαίρως,¹⁷ ἔλεγχον,¹⁸ ἐπιτίμησον,¹⁹
παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ²⁰ καὶ διδαχῇ.²¹ 3
Ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαίνουσής²² διδασκαλίας

¹ βρέφος, ους, τό, unborn or a newborn child, baby. ² γράμμα, τος, τό, letter, writings. ³ σοφίζω, make wise, devise craftily. ⁴ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁵ θεόπνευστος, inspired by God, God-breathed. ⁶ ὠφέλιμος, useful, profitable. ⁷ διδασκαλία, ας, ἡ, teaching, doctrine. ⁸ ἔλεγχος, ου, ό, proof, conviction. ⁹ ἐπανόρθωσις, εως, ἡ, improvement, correction. ¹⁰ παιδεία, ας, ἡ, training, discipline. ¹¹ ἄρτιος, complete, adequate. ¹² ἐξαρτίζω, finish, complete. ¹³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁴ ἐπιφάνεια, ας, ἡ, appearance, appearing. ¹⁵ ἐπίστημι, stand over, come upon. ¹⁶ εὐκαίρως, in season, conveniently. ¹⁷ ἀκαίρως, untimely, unseasonably. ¹⁸ ἐλέγχω, convict, reprove. ¹⁹ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ²⁰ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ²¹ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ²² ὑγιαίνω, be in good health, am well.

οὐκ ἀνέξονται,¹ ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας² τὰς ἰδίας
 ἑαυτοῖς ἐπισωρεύουσιν³ διδασκάλους, κνηθόμενοι⁴
 τὴν ἀκοήν·⁵ καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν⁵ 4
 ἀποστρέψουσιν,⁶ ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους⁷ ἐκτραπήσονται.⁸
 Σὺ δὲ νῆφε⁹ ἐν πᾶσιν, κακοπάθησον,¹⁰ ἔργον ποιήσον 5
 εὐαγγελιστοῦ,¹¹ τὴν διακονίαν¹² σου πληροφόρησον.¹³ 6
 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι,¹⁴ καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς
 ἀναλύσεως¹⁵ ἐφέστηκεν.¹⁶ Τὸν ἀγῶνα¹⁷ τὸν καλὸν 7
 ἡγώνισμαι,¹⁸ τὸν δρόμον¹⁹ τετέλεκα,²⁰ τὴν πίστιν
 τετήρηκα· λοιπόν, ἀπόκειται²¹ μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης 8
 στέφανος,²² ὃν ἀποδώσει²³ μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ
 ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής·²⁴ οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ
 πᾶσιν τοῖς ἡγαπηκόσιν τὴν ἐπιφάνειαν²⁵ αὐτοῦ.

¹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ² ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ³ ἐπισωρεύω, heap up, accumulate. ⁴ κνήθω, rub, tickle. ⁵ ἀκοή, ἥς, ἡ, hearing, report. ⁶ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ⁷ μῦθος, ου, ὁ, fable, myth. ⁸ ἐκτρέπω, turn aside, wander. ⁹ νῆφω, be sober, abstain from wine. ¹⁰ κακοπαθέω, suffer hardship, misfortune. ¹¹ εὐαγγελιστής, ου, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ¹² διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹³ πληροφόρῶ, fulfill, accomplish fully. ¹⁴ σπένδω, pour out as a libation. ¹⁵ ἀνάλυσις, εως, ἡ, departure, departing. ¹⁶ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁷ ἀγών, ὄνος, ὁ, struggle, fight. ¹⁸ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ¹⁹ δρόμος, ου, ὁ, course, race. ²⁰ τέλειω, finish, fulfill. ²¹ ἀπόκειμαι, be laid up, put away. ²² στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ²³ ἀποδίδωμι, give back, pay. ²⁴ κριτής, ου, ὁ, judge. ²⁵ ἐπιφάνεια, ας, ἡ, appearance, appearing.

Σπούδασον¹ ἔλθειν πρὸς με ταχέως·² Δημᾶς³ γάρ με 9

ἐγκατέλιπεν,⁴ ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη

εἰς Θεσσαλονίκη·⁵ Κρήσκης⁶ εἰς Γαλατίαν,⁷ Τίτος⁸

εἰς Δαλματίαν.⁹ Λουκᾶς¹⁰ ἐστὶν μόνος¹¹ μετ' ἐμοῦ. 11

Μάρκον¹² ἀναλαβὼν¹³ ἄγε μετὰ σεαυτοῦ·¹⁴ ἔστιν γάρ

μοι εὐχρηστος¹⁵ εἰς διακονίαν.¹⁶ Τυχικὸν¹⁷ δὲ 12

ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον.¹⁸ Τὸν φελόνην¹⁹ ὃν ἀπέλιπον²⁰ 13

ἐν Τρωάδι²¹ παρὰ Κάρπῳ,²² ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ

βιβλία,²³ μάλιστα²⁴ τὰς μεμβράνας.²⁵ Ἀλέξανδρος²⁶ ὁ 14

χαλκεὺς²⁷ πολλὰ μοι κακὰ ἐνεδείξατο·²⁸ ἀποδώ²⁹

αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ὃν καὶ σὺ 15

φυλάσσω,³⁰ λίαν³¹ γὰρ ἀνθέστηκεν³² τοῖς ἡμετέροις³³

λόγοις. Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ³⁴ οὐδεὶς μοι 16

συμπαρεγένετο,³⁵ ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον·⁴ μὴ

¹ σπουδάζω, hasten, be eager. ² ταχέως, quickly, soon. ³ Δημᾶς, ἁ, ὁ, Demas. ⁴ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ⁵ Θεσσαλονίκη, ἡς, ἡ, Thessalonica. ⁶ Κρήσκης, εντος, ὁ, Crescens. ⁷ Γαλατία, ας, ἡ, Galatia. ⁸ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁹ Δαλματία, ας, ἡ, Dalmatia. ¹⁰ Λουκᾶς, ἁ, ὁ, Luke, Lucas. ¹¹ μόνος, only, alone. ¹² Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁴ σεαυτοῦ, yourself, of you. ¹⁵ εὐχρηστος, useful, serviceable. ¹⁶ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁷ Τυχικός, ου, ὁ, Tychicus. ¹⁸ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁹ φελόνης, ου, ὁ, mantle, cloak. ²⁰ ἀπολείπω, leave, leave behind. ²¹ Τρωάς, ἁδος, ἡ, Troas. ²² Κάρπος, ου, ὁ, Carpus. ²³ βιβλίον, ου, τό, book, scroll. ²⁴ μάλιστα, especially, most of all. ²⁵ μεμβράνα, ἡς, ἡ, parchment, parchment leaf. ²⁶ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ²⁷ χαλκεὺς, ἐως, ὁ, coppersmith, metalworker. ²⁸ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ²⁹ ἀποδίδωμι, give back, pay. ³⁰ φυλάσσω, guard, keep. ³¹ λίαν, greatly, very. ³² ἀντίστημι, resist, oppose. ³³ ἡμέτερος, ου, ὁ, our, our own. ³⁴ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ³⁵ συμπαρίνομαι, come together with, help.

αὐτοῖς λογισθεῖν.¹ Ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη,² καὶ 17

ἐνεδυνάμωσέν³ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα⁴

πληροφορηθῇ,⁵ καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη: καὶ

ἐρρύσθην⁶ ἐκ στόματος λέοντος.⁷ Καὶ ῥύσεται⁶ με ὁ 18

κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν

βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον: ⁸ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς

αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀσπασαι Πρίσκαν⁹ καὶ Ἀκύλαν,¹⁰ καὶ τὸν Ὀνησιφόρου 19

οἶκον. Ἐραστος¹² ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ: Τρόφιμον¹⁴ δὲ 20

ἀπέλιπον¹⁵ ἐν Μιλήτῳ¹⁶ ἀσθενοῦντα.¹⁷ Σπούδασον¹⁸ 21

πρὸ¹⁹ χειμῶνος²⁰ ἐλθεῖν. Ἀσπάζεται σε Εὐβουλός,²¹

καὶ Πούδης,²² καὶ Λίνος,²³ καὶ Κλαυδία,²⁴ καὶ οἱ

ἀδελφοὶ πάντες.

¹ λογίζομαι, calculate, consider. ² παρίστημι, be present, stand by. ³ ἐνδυναμώω, strengthen, empower. ⁴ κήρυγμα, τοσ, τό, proclamation, preaching. ⁵ πληροφορέω, fulfill, accomplish fully. ⁶ ῥύομαι, rescue, save. ⁷ λέων, οντος, ὁ, lion. ⁸ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁹ Πρίσκα, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁰ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹¹ Ὀνησιφόρος, ου, ὁ, Onesiphorus. ¹² Ἐραστος, ου, ὁ, Erastus. ¹³ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁴ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ¹⁵ ἀπολείπω, leave, leave behind. ¹⁶ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ¹⁷ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁸ σπουδάζω, hasten, be eager. ¹⁹ πρὸ, before (gen), before. ²⁰ χειμῶν, ὄνος, ὁ, winter, storm. ²¹ Εὐβουλός, ου, ὁ, Eubulus. ²² Πούδης, εντος, ὁ, Pudens. ²³ Λίνος, ου, ὁ, Linus. ²⁴ Κλαυδία, ας, ἡ, Claudia.

Ὁ κύριος Ἰησοῦς χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ἦ 22

χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.